

EFESUS

Pepa Paulo iñgere panzi kalo-tawana tamâta simo Efesus lawea

Paulo imo luma sakamao ilo ɻana ne wurâta ɻana itula pâri ara kâ, ande iñgere ɻgua ɻine ilâ panzi kalo-tawana tamâta simo Efesus lawea lâ Èsia tâno (Pâri Tamâta 24:27). I muñga imo Efesus lawea mbwani rua (Pâri Tamâta 18:18-21, 19). Iñgere ɻgua ɻine ɻana ipu tini kaika panzi kalo-tawana tamâta. Ipanananzi tu kinda rârâni tamo togo Yesu kie-mbalau mine, anga Yesu nde imo kulu-kâmba pa kinda. Aku itula vetâña arara pinde panzi tonâ ɻana kinzi ma sipaveta kuku. Paulo iporo ɻgua ɻana kelekele pinde ikura tu ivila kinda lâ zo ɻana Sadana ikai kazâña pa kinda (6:10-18).

¹ Naña Paulo, naña amo Yesu Kirisi ne pâri-tamâta ikura Maro Kindeni ne pateâña mine. Naña angere ɻgua lâ pepa ɻine tini imâ pa miki Maro Kindeni ne tamâta kamo Efesus lawea, miki ɻinde kapai pa kuku Yesu Kirisi lâ kala uru kamandi kaika nâ.

² Kinda Tamânda Maro Kindeni anga Maro Nalae Yesu Kirisi rua nenzi wisi-wisi wa wisi-pisi wa imâ pamî.

Kinda kalonda tawana Kirisi, kala Maro Kindeni samba ne kelekele arara rârâni ilua kinda lâ

3 Tapanea nenda Maro Nalae Yesu Kirisi ne Maro Kindeni, ina Yesu Tama. Kinda tapaipa kuku Kirisi lâ, aku ɣana duvi ɣinde kâ Maro Kindeni iveta kie ara pa kinda ku samba ne kelekele arara rârâni ilua kinda marumbu lâ.

4 I iveta kie ara pa kinda mine: nia ndoyo, lâ zo ɣinde Maro Kindeni ɣandai ipulia tâno ipâŋga ɣga, ande ipatea kinda mun̄gani lâ ɣana tapaipa kuku Kirisi kâ. Ipatea tu kinda ma tamo i tamwata ne tamâta ku ma tamo ilonda mbârambâra ndo lâ i nao, nenda soki tonge tia.

5 Maro Kindeni ilo ndo keno pa kinda. Mine kala nia ndoyo ipatea tu Yesu Kirisi ma iveta kinda tapâŋga tamo i tamwata natu wukale. Maro Kindeni ilo patea tu ma iveta mine, kala iveta lâ.

6 Maro Kindeni ne wisi-wisi nde ɣalae tina ku ara ndo, aku i io ɣinde imâ pa kinda itogo wisi-ara mine, ne kulu tia. Maro Kindeni itula ne wisi-wisi ɣinde pwataki lâ i Natu tini, natuni ɣinde i tini mwasa ndo papa. Mine nde ara ɣana kinda ma tapanea Maro Kindeni tasuka i ɣa kâki.

7 Maro Kindeni ne wisi-wisi nde ɣalae ndo! Mine kala io Yesu Kirisi ilâ imâte ɣana iko kinda piti lâ kondoma ilo, aku i see ɣinde izavaru kiesaka piti lâ tininda.

8 Mao nâ, Maro Kindeni ne ilo-kalo nde ɣalae tina ku ara ndo. Mine kala io ne wisi-wisi imâ more-more ɣalae pa kinda lâ.

9 Muŋgani, Maro Kindeni ne pateâŋja ikeno paveâŋja nâ, andeta nia ndoyo i ipatea tu Yesu Kirisi ma itula ɣinde pwataki pa kinda.

10 Maro Kindeni ne pateâŋja ɣinde nde mine;

muli ḥga, lâ zo sondô ndo, ande i ma igona kelekele rârâni muṅga ipulianzi ḥinde ku ma ionzi simo lâ taitu. ḅineṅga i ma io Kirisi ikai maro pa samba wa tâno nenzi kelekele ḥinde rârâni.

¹¹ Maro Kindeni uru iveta ikura i tamwata ne pateāŋa nâ. Aku nanayoni, lâ nia ndoyo, ande i tamwata ipatea tu maka Juda tamâta pinde ma kapaipa kuku Kirisi ku kamo Maro Kindeni ne ḅgu mao.

¹² Ipatea tu maka Juda tamâta ma kamuṅga panzi tamâta rârâni ḅana kaloma tawana Kirisi ku kao tinima papa i tu ma iveta kie ara pama. I ilo tu maka ma kapanea i kasuka ḅa kâki.

¹³ Maka kamo lee ku muli, ḅineṅga miki tamâta lâ tinikoa ḅgu kalonjo pâri ara lâ, aku ḅgua mao ḥinde iyautemi piti lâ kondoma ilo. Lâ zo ḥinde, miki kala kapâŋga Maro Kindeni ne ḅgu mao, katogo maka mine. Miki kao nemi kalo-tawana ilâ pa Kirisi lâ, ḅineṅga Maro Kindeni ipono muli pa i ne ḅgua pâŋga muṅgâŋga kala io Koroani Sapâŋa imâ imo miki ilomi, itogo kilala tonge ḅana itula pwataki tu miki kamo i ne tamâta sondô.

¹⁴ Muṅgani Maro Kindeni ipa ḅgua tu ma iveta kie ara nâ panzi ne tamâta,aku Koroani Sapâŋa itula pwataki tu ḅgua pâŋga ḥinde ma ipâŋga kanaŋo mao pa kinda. Mine kala kinda tasama tu muli, ande i ma ikai ne tamâta kinda talâ tamo ara ndo kuku i. Tapanea i tasuka ḅa kâki!

Paulo ino pa Maro Kindeni tu i ma itula ilo-kalo ara panzi Efesus ḅgu

15-16 Maro Kindeni iveta ne ŋgua pâŋa ŋinde ipâŋga kanaŋo pa miki lâ. Mine kala naŋa uru kawâŋgu ndanĝe ilâ pa Maro Kindeni ŋana miki kâ. Muŋga, lâ zo ŋinde naŋa aloŋo parinami tu miki kalomi tawana Yesu Kirisi ku kao ilomi ndo ilâ panzi Maro Kindeni ne tamâta rârâni, ande naŋa kawâŋgu ndanĝe papa i mine nâ. Aku kawâŋgu ndanĝe mine lee ikura lâ zo ŋine. Naŋa uru kalonŋu ŋgere ŋanami lâ zo rârâni naŋa akai noŋa papa i.

17 Naŋa uru ano pa nenda Maro Nalae Yesu Kirisi ne Maro Kindeni, ina kinda Tamânda,aku i ara tamwata. Naŋa ano tu i ne Koroani Sapâŋa ma ipananami ŋana i ne vetâŋa kâ, aku naŋa ano tu Koroani Sapâŋa ma itula Maro Kindeni tamwata kilala pwataki pamitona, ŋana miki ma kasama i kilala sondo kâ.

18 Naŋa uru ano papa i tu ma io ne sinâla imâ ipane ilomi kalomi. Ambo i ma iveta mine, ŋineŋga miki ma kasama kelekele ŋato ŋine: miki ma kasama tu kinda ma muli tamo kuku i, aku i ilo tu miki ma kao tinimi sondo ndo ŋana zo ŋinde kâ; anŋa miki ma kasama tu i ma iveta kie ara ndo panzi ne tamâta, ikura ne ŋgua pâŋa muŋgâŋa mine;

19 anŋa miki ma kasama tu i ne walo kaika uru iveta wurâta lâ i ne kalo-tawana tamâta kinda ilonda kalonda,aku walo kaika ŋinde nde ŋalae tina. Walo tonge ipakura kuku i ne walo ŋinde, ande tia ndo. Nanayoni ikai ne walo kaika ndainani nâ,

20aku ipaŋo Yesu Kirisi imandi lâ mateŋa nianzi imo via kilo, ŋineŋga io i isaŋona pa i tini

pa wia kâ lâ samba lawea.

²¹ Kirisi imo ikai maro mine lâ samba lawea, aku ipolenzi koroani kaika kie-kie rârâni simo lâ nia maa sikai poe pa kelekele kie-kie. I ña ñalae ndo, ipole ñoa rârâni lâ nia ndoni, lâ zo ñine wa zo muli-muli mine nâ.

²² Maro Kindeni io Kirisi ikai Maro Ñalae pa kelekele ñinde rârâni, aku ipatea tu kinzi kalo-tawana tamâta ñgu rârâni ma simo i kalo tona.

²³ Kinzi kalo-tawana tamâta ñgu nde simo sitogo Kirisi kie-mbalau mwasina, aku sipipi ndo lâ i ilo, itogo i kala uru ipazeze tamwata lâ kelekele rârâni ilonzi ku ipipi ndo lâ ilonzi mine nâ.

2

Mun̄ga kinda tam̄o tatogonzi mateña tamâta mine, andeta Maro Kindeni via mao ilua kinda lâ

¹ Mun̄ga, ande miki kapaveta kuku vetâna soki wa kiesaka kie-kie wa. Mine kala lâ zo mun̄gâna ñinde miki kamo katogonzi mateña tamâta mine lâ Maro Kindeni nao.

² Lâ zo mun̄gâna ñinde, ande miki kapaveta kuku tâno ñine ne mâsi sakamao. Miki kapono muli pa koroani saka nenzi koipu Sadana, ina kala uru ikai poe panzi koroani saka ñinde kala simo tava nenzi kaika lâ nia maa. Aku Sadana nde koroani ndainani uru ikai poe pa tamâta pinde ilonzi kalonzi lâ zo ñine tona, kinzi ñinde tanjanzi kaika pa Maro Kindeni.

³ Mao nâ, mun̄ga kinda rârâni tam̄o tatogonzi tamâta ñinde, aku tapaveta kuku ilo-kalo sinja nâ. Lâ zo ñinde kinda taveta vetâna ndia

warakânda ilonda patea tu taveta. Mine kala lâ zo munjâna ñinde, ande kinda kala tamo tamâta ñana takai Maro Kindeni ne wisi-nâna kâ, itogo nenda vetâna soki-soki ñinde ne kulu mine.

4-5 Mao kanaño, kinda warakânda nenda kiesaka ñinde iveta kinda tapânga tatogonzi mateña tamâta mine lâ Maro Kindeni nao. Taitu Maro Kindeni ne kalo-sukâna wa tini-mwasa pa kinda nde ñalae tina. Mine kala lâ zo munjâna ñinde, ande i via mao ilua kinda lâ, itogo via mao ñinde munja ilua Kirisi mine. Maro Kindeni nde wisi-wisi warika, aku ñana duvi ñinde kâ iyaute kinda pití lâ kondoma ilo.

6 Kinda tapaipa kuku Kirisi lâ, aku ñine itogo Maro Kindeni ipajo kinda tamandi tamo viânda kilo kuku Kirisi, aku itogo Maro Kindeni io kinda takai maro kuku Kirisi lâ samba lawea.

7 I ne vetâna ara ñinde nde duvi mine; i ilo tu tamâta ndoni lâ zo muli-muli ma sisama tu i ne wisi-wisi nde ñalae tina. Aku Yesu Kirisi ne tini-mwasa pa kinda itula Maro Kindeni ne wisi-wisi ñinde kilala pwataki.

8 Miki kao nemi kalo-tawana ilâ pa Kirisi lâ. Mine kala ñana Maro Kindeni ne wisi-wisi ñinde kâ, ande iyaute mi pití lâ kondoma ilo marumbu lâ. Miki kakura ñana kapavila warakami mine, ande tia ndo. Ninde Maro Kindeni iveta pamitogo i ne wisi-ara mine.

9 Miki nemi vetâna ara pinde ñandai igagati Maro Kindeni ñana iyaute mi pití lâ kondoma ilo ñga. Mine kala tamâta tonje ikura ñana ipasuka tamwata tini ñana i tamwata ne vetâna

ara pinde kâ, ande tia.

¹⁰ Kinda tapaipa kuku Yesu Kirisi lâ. Mine kala Maro Kindeni iveta kinda tapâŋga tamâta wasaseki, ɻana ma taveta vetâŋa arara ikura zo rârâni. Aku i nanayoni ipatea vetâŋa arara ɻinde pa kinda tu taveta kâ.

Kirisi ipupu kazâŋa imâte lâ, aku ivetanzi ɻgu rua simo taitu

¹¹ Miki tinami-tamami simo lâ ɻgu pinde. Mine kala miki nde Juda tamâta tia. Aku miki kasama tu kinzi Juda tamâta uru siporo tu, "Maka nde Maro Kindeni ne ɻgu sondo, ɻana tu maka kakai karae-veŋa ne mâsi lâ tinima." Andeta kinzi uru siporo ɻgua ɻana miki tamâta lâ tinikoa ɻgu mine tu, "Kinzi nde Maro Kindeni ne ɻgu tia, ɻana tu kinzi ɻandai sikai karae-veŋa ne mâsi lâ tininzi ɻga". Andeta ɻgua kaŋa mine nde ɻgua kaa nâ ɻana tamâta nâ nenzi mâsi kâ. Mine kala ara ɻana miki ma kalomi ɻgere sondo ɻana ɻine kâ;

¹² Muŋgani, miki kamo lâ tinikoa ɻgu, aku miki kasama Kirisi kilala tia. Lâ zo ɻinde miki kamo lombo nâ, ɻana tu miki kamo piti ndo ɻana Maro Kindeni ne pateâŋa tamâta simo lâ Isrel ɻgu. Lâ zo muŋgâŋa ɻinde miki kamo niaka ɻana Maro Kindeni ne ɻgua pâŋa kâ. Miki kazizâla ɻana Maro Kindeni kâ, aku miki kakura tu kao tinimi ɻana vetâŋa ara tonge tu ma imâ ipâŋga pami lâ zo muli kâ, ande tia.

¹³ Muŋga miki kamo malawae mine. Taitu lâ zo ɻine, ande miki kapaipa kuku Yesu Kirisi lâ,

aku Kirisi ipaliŋi i tamwata see tu ikai nzâla piti pami ɣana kalâ kamo i tini laiti.

14-15 Kirisi tamwata nde wisi-pisi warika. Mine nde ina iveta maka Juda ɣgu kamo iloma taitu kunzi tinikoa ɣgu. Muŋga Juda ɣgu sikai kazâŋa panzi ɣgu pinde rârâni, aku kazâŋa ɣjinde iveta Mose ne ɣgua tukuŋa ipâŋga itogo ɣgumbi ɣana ipunzi pwapwataki simo piti piti. Andeta Yesu Kirisi ne mateŋa ipu ɣgumbi ɣjinde pwataki lâ, aku izavaru kazâŋa ɣjinde piti lâ. Aku lâ zoni ndaina, ande Kirisi izavaru walo piti lâ Mose ne ɣgua tukuŋa tava ɣgua tukuŋa kiri-kiri pinde rârâni tona. I ne vetâŋa ɣjinde nde duvi mine; i ilo tu igonanzi ɣgu rua ɣjinde sipasipa lâ taitu kuku i, ku ivetanzi sipâŋga ɣgu wasaseki. Aku i ne vetâŋa ɣjinde iveta kinda tamo tava wisinda pisi nâ.

16 Kirisi imâte lâ kâi popole tini ɣana itunzi ɣgu rua ɣjinde simo lâ see ɣgu taitu, aku imâte ɣana ikainzi sitaulo simâ pa Maro Kindeni kilo. Aku lâ kâi popole tini, ande ipupu kazâŋa muŋga ikeno tamâta ɣgininzi ɣjinde imâte ndo lâ.

17 Kirisi imâ lâ, aku itula pâri ara ɣana i ne wisi-pisi kâ pwataki pa miki tinikoa ɣgu, miki ɣjinde muŋga kamo malawae ndo ɣana Maro Kindeni kâ. Aku itula pâri ara ndainani nâ panzi Juda ɣgu tona, kinzi ɣjinde muŋga simo Maro Kindeni tini laiti.

18 Kirisi igona kinda rârâni tamo see ɣgu taitu nâ. Mine kala Koroani Sapâŋa taituni ɣjinde uru ivila kinda rârâni, maka Juda tamâta wa miki tamâta lâ tinikoa ɣgu wa, ɣana kinda takura tu tamandi Tamânda Maro Kindeni nao.

*Kinda kalo-tawana tamâta rârâni nde tamo
Maro Kindeni natu wukale*

¹⁹ Mine kala lâ zo ŋine, ande miki tamâta lâ tinikoa ŋgu kamo katogonzi tamâta lombo mine, ande tia. Miki kamo lâ ŋgu taitu kunzi Maro Kindeni ne kalo-tawana tamâta, kala kamo katogo i natu wukale mine.

²⁰ Miki katogo luma tonje Maro Kindeni ipa kâki mine. I munja injunu maka pâri-tamâta tavanzi ŋgua-tulâŋga tamâta kamo katogo luma ŋinde ne ŋgunu-ŋgunu. Anja Yesu Kirisi tamwata nde imo luma ŋinde ne ŋgunu-ŋgunu tina mao.

²¹ Luma ŋinde ne tuka rârâni nde sipasenje lâ taitu ku sipaipa ndo kuku Kirisi nâ. Aku Maro Kindeni ŋandai iveta luma ŋinde ndoni marumbu ŋga. I ma imo ipa luma ŋinde kâki lee, ikura lâ zo ndia luma ŋinde ma ipâŋga itogo Maro Nalae tamwata ne luma sapâŋga mao mine.

²² Aku miki kala kapaipa kuku Kirisi mine nâ. Mine kala Maro Kindeni igona miki kamâ kamo taitu kunzi kalo-tawana tamâta rârâni. Miki rârâni kapâŋga katogo Maro Kindeni ne luma mao, aku i tamwata ne Koroani Sapâŋga uru imo luma ŋinde ilo.

3

*Paulo ne wurâta nde ŋana itula pâri ara panzi
tamâta lâ tinikoa ŋgu*

Kolosi 1:24-27

¹ Miki rârâni kapâŋga katogo Maro Kindeni ne luma mao mine, aku ŋana duvi ŋinde kâ naŋa Paulo uru akai noŋa papa i tu ma ivilami. Kala zo

ηine naŋa amo luma sakamao ilo, ηana tu naŋa aveta wurâta pa Yesu Kirisi ηana atula pâri ara pa miki tamâta lâ tinikoa ηgu.

² Naŋa atu miki kalongo naŋa parinâŋgu tâ. Maro Kindeni ipatea naŋa tu ma aveta wurâta ηine ηana avila miki kâ, aku ηine itula pwataki tu i ne wisi-wisi ikeno pa naŋa.

³ Maro Kindeni tamwata itula ne vetâŋa paveâŋga ηinde pwataki pa naŋa marumbu lâ. Naŋa mun̄ga nâ aŋgere ηgu mbuku taitu pamî ηana ηine kâ.

⁴ Ambo miki ma kapono ηgu ηinde sondo, ande ma kasama tu naŋa asama Kirisi ne vetâŋa paveâŋga ηinde kilala sondo lâ.

⁵ Lâ zo muŋgâŋa rârâni, ande Maro Kindeni ηandai itula vetâŋa paveâŋga ηinde ipâŋga nia yo panzi tamâta ηga. Aŋga lâ zo ηine, ande Maro Kindeni ne Koroani Sapâŋa itula ηine pwataki lâ panzi ne pâri-tamâta wa kinzi ηguatulâŋga tamâta wa, kinzi ηinde i mun̄ga ipateanzi papa i tamwata.

⁶ Maro Kindeni ne vetâŋa paveâŋga ηinde ande mine; pâri ara ikai nzâla piti pa miki tamâta lâ tinikoa ηgu, ηana miki kakura tu kapâŋga kamo lâ see ηgu taitu kuku maka Juda tamâta. Mine kala Maro Kindeni ne vetâŋa ara imâ pa miki tonâ, aku Yesu Kirisi iveta Maro Kindeni ne ηgu pâŋga muŋgâŋa ηinde ipâŋga kanaŋo pa kinda rârâni.

⁷ Maro Kindeni io ne wisi-wisi imâ pa naŋa itogo wisi-ara mine, ne kulu tia. Aku ηana i ne wisi-wisi ηinde kâ ande ipatea naŋa apâŋga i ne wurâta tamâta ηana atula pâri ara ηine kâ. I

ne walo kaika nde iveta wisi-wisi ɳinde imâ pa naŋa.

⁸ Naŋa amo atogo tamâta kaa nâ lâ Maro Kindeni ne tamâta rârâni naonzi. Taitu i ne wisi-wisi imâ pa naŋa lâ, kala i wurâta ara ɳinde ilua naŋa ɳana atula pâri ara panzi tamâta lâ tinikoa ɳgu. Pâri ara ɳinde nde ara ndo, aku ipâŋga kelekele ɳalae tina kala ipole kinda tamâta nenda ilo-kalo.

⁹ Aku Maro Kindeni wurâta ara tonge kilo kala ilana tona. Njinde nde wurâta ɳana atula pwataki tu i ma iveta vetâŋa paveâŋa ɳinde mâsi mana. Maro Kindeni, inani nia ndoyo ipulianzi kelekele rârâni sipâŋga lâ, ande ipatea tu i ne vetâŋa ɳinde ma ikeno paveâŋa nâ ikura zo munjâŋa rârâni.

¹⁰ I wurâta ɳinde ilua naŋa ɳana duvi ɳine kâ; i ilo tu lâ zo ɳine, ande i ne kalo-tawana tamâta ɳgu ma situla i ne ilo-kalo kie-kie rârâni pwataki panzi koroani kaika simo samba ilo.

¹¹ Nia ndoyo, Maro Kindeni ipatea tu nenda Maro ɳalae Yesu Kirisi ma ikai nzâla piti panzi i ne ɳgu ɳana situla ilo-kalo ɳinde pwataki kâ, ande kala vetâŋani ndaina nde ipâŋga lâ, ikura Maro Kindeni ne pateâŋa mine.

¹² Kinda kalonda tawana Kirisi, aku tapaipa kuku i lâ. Mine kala lâ zo ndia tamandi Maro Kindeni nao, ande kinda taruru tia. Kinda tasama tu i ma ilo ara nâ pa kinda.

¹³ Mine kala ɳine naŋa ano pami tu miki ma ilomi malia ɳana nâna ɳine naŋa uru akai ɳana avilami kâ, mine ndimo. Ara ɳana miki ma kandeka nâ, ɳana tu naneŋgu nâna ɳine itula

pwataki tu Maro Kindeni iveta kie ara pami lâ.

*Paulo ikai noja pa Maro Kindeni tu ma ivilanzi
Efesus ɳgu ɳana simandi kaika kâ*

¹⁴ Naŋa uru kalonju ɳgere ɳana vetâŋa ara ɳinde kinda Tamânda muŋga iveta pami, aku ɳine igagati ilonju kalonju ɳana apare tukuŋgu ndue akai noja papa i.

¹⁵ I tamwata ɳa nde ikeno ne ɳgu rârâni tininzi, kinzi aŋelo ɳinde simo samba ilo wa kinda tamâta ɳine tamo tâno kulu wa. I nde kinda rârâni Tamânda.

¹⁶ I imo samba ilo, aku ikura tu iveta vetâŋa arara kie-kie. Mine kala naŋa ano papa i tu i ne Koroani Sapâŋa ma io ne walo kaika lâ ilomi kalomi, ɳana miki ma kakura tu kamandi kaika nâ.

¹⁷ Ninenja nemi kalo-tawana ma ilâ sondo pa Kirisi, aku i ma imo ilomi. Aku naŋa ano papa Maro Kindeni tu miki ma tinimi mwasa ndo panzi tamâta rârâni, aku nemi tini-mwasa ɳinde ma isukami ɳana kamandi kaika kâ.

¹⁸ Ambo miki ma kamo mine, ande miki katavanzi Maro Kindeni ne tamâta rârâni ma kakura tu kasama Kirisi ne tini-mwasa ɳinde kilala sondo. I ne tini-mwasa ɳinde nde ɳalae ndo.

¹⁹ Mao nâ, Kirisi ne tini-mwasa ɳinde nde ipole kinda tamâta nenda ilo-kalo marumbu lâ. Ambo miki ma kasama tini-mwasa ɳinde kilala sondo, ande Maro Kindeni tamwata kilala ma ipipi ndo lâ ilomi kalomi.

²⁰ Maro Kindeni tamwata ne walo kaika uru ikai wurâta lâ ilonda kalonda, aku walo kaika

ŋinde nde ŋalae ndo. Mine kala vetâŋa ndia ilonda patea tu ma tano papa Maro Kindeni ŋana iveta kâ, ande i ikura ndo ŋana iveta vetâŋa ŋinde rârâni. Ŋinde nde wurâta ŋalae papa i nde tia, ŋana tu i ne walo ipole kinda nenda ilo-kalo marumbu lâ.

²¹ Mine nde ara ŋana kinda kalo-tawana tamâta rârâni ma talâ taitu kuku Yesu Kirisi ku tapanea Maro Kindeni tasuka i ŋa kâki, ma taveta mine ku tamo nâ. Mao.

4

Kinda kalo-tawana tamâta tamo tatogo Kirisi kie-mbalau mine

¹ Mine kala miki kalongo sondo ŋga. Naŋa uru aveta wurâta pa Maro Nalae, aku ŋana duvi ŋine kâ naŋa amo luma sakamao ilo. Mine kala naŋa atu apaŋo ilomi kalomi, ŋana miki ma kapaveta kuku vetâŋa arara nâ, ikura Maro Kindeni ipatea pami lâ zo ŋinde isarâwa pami tu kao nemi kalo-tawana ilâ papa i.

² Ikura zo zo miki taitu-taitu ma kapatawa warakami tinimi, aku kamo mwasa nâ kunzi nimi-nambwe kalo-tawana tamâta. Miki ma wisimi nâna walele panzi ŋana vetâŋa soki siveta pami, mine ndimo. Miki ilomi ndo ikeno panzi; mine nde miki ma kazavaru nenzi vetâŋa soki ŋinde piti lâ.

³ Koroani Sapâŋa ikura tu ivetami kamo ilomi kalomi taitu nâ. I ne wisi-pisi nde imo kumi, aku wisi-pisi ŋinde itogo wâlo ŋana ipa miki kamo ŋgu taitu. Mine nde ara ŋana miki ma

kaveta wurâta kaika ɳana kamo ilomi kalomi taitu mine.

⁴ Kinda kalo-tawana tamâta tamo see ɳgu taitu nâ, aku Koroani Sapâŋa taitu nâ imo. Aku mine nâ, Maro Kindeni ilo tu miki ma kamâ taitu ku kao tinimi pa i tu ma iveta kie ara pamî, ikura mun̄ga itula pwataki mine, lâ zo ɳinde isarâwa pamî tu kalomi tawana i.

⁵ Maro Nalae taitu nâ imo, aŋga kalo-tawana taitu nâ ikeno, aŋga lââ-liliŋa taitu nâ ikeno.

⁶ Aku Maro Kindeni taitu nâ imo, ina kinda tamâta rârâni Tamânda. Ikai maro pa kinda rârâni wa, imo isala kinda rârâni wa, imo kinda rârâni ilonda wa.

⁷ Taitu Maro Kindeni io ne wisi-wisi ɳalae ɳinde imâ pa kinda taitu-taitu ɳana taveta wurâta pinde, ikura Kirisi iwae pa kinda mine.

⁸ Nana duvi ɳinde kâ, Maro Kindeni kawa ɳgua ikeno lâ pepa tini mine tu,

“Ikâki ilâ imo âta ndo, aku lâ zo ɳinde ikainzi ne kazâŋa tamâta soka muli silâ, kinzi ɳinde mun̄ga ipolenzi lâ paranya ilo ku wâlo nâ ipanzi kaika lâ. Andeta iwae wisiara panzi ne tamâta.”

⁹ (Ngua ikeno mine tu, “Ikâki ilâ imo âta ndo”, aku ɳine itula pwataki tu Kirisi mun̄ga indue ilâ tâno ilo pa lâmbu ndo.)

¹⁰ Mine kala kinda tasama tu Kirisi mun̄ga indue imâ, aku muli inani kala ikâki ilâ kilo. Ikâki ilâ imo nia maa ikeno âta ɳinde kulu. Mine kala ikura ɳana imo nia ndoni.)

¹¹ Aku inani mun̄ga ipatea wurâta panzi ne tamâta. Ipateanzi tamâta pinde ɳana ma simo

i ne pâri-tamâta, anga ipateanzi tamâta pinde ɻana ma simo ɻgua-tulâna tamâta. Ipateanzi tamâta pinde ɻana soka silâ lawea lawea situla pâri ara, anga ipateanzi tamâta pinde ɻana sikai poe panzi i ne kalo-tawana tamâta ɻgu wa sipanananzi wa.

12 Kirisi ne vetâna ɻinde ne duvi nde mine; i ilo tu Maro Kindeni ne tamâta rârâni ma sikura tu siveta wurâta sondo papa i, ɻana i ne ɻgu ɻinde nenzi kalo-tawana ma ikeno kaika nâ.

13 Kinda ma taveta wurâta mine lee, ikura lâ zo muli ɻinde kinda ma naonda rege nâ tao nenda kalo-tawana ilâ mao nâ papa i. Lâ zo ɻinde, kinda ma tasama Maro Kindeni Natu kilala sondo. Ninenja kinda ma tamo tatogonzi tamâta sondo, aku Kirisi kilala ma ipipi ndo lâ ilonda kalonda.

14 Lâ zo ɻinde, kinda ma tamo tatogonzi lâlu puro-puro kilo, ande tia. Mine kala kinzi lanjea tamwatanzi ma sikura tu siveta ɻgua kanja mona-mona ku silanje kinda kilo, ande ma tia. Kinzi uru siporo ɻgua lanjea ku siyaula tamâta pinde nenzi kalo-tawana. Taitu lâ zo muli ɻinde, ande ɻgua kanja mine ma ikura tu itingi kinda talâ wa tamâ wa, itogo lawea itingi wânga isakoko potomule mine, ande ma tia.

15 Andeta ara ɻana kinda ma taporo ɻgua mao nâ, ɻana tu ɻine ma itula pwataki tu kinda tininda mwasa nâ panzi tamâta. Ambo kinda ma taveta mine, ande kinda ma tatumbu lee ku muli ɻga ma tapaipa ndo kuku Kirisi, ina kala imo kulu-kâmba panzi kalo-tawana tamâta ɻgu.

16 Kinda tamo Kirisi ne tamâta, aku tamo

tatogo i kie-mbalau mwasina. Kinda karaenda ne tini pinde-pinde rârâni nde sipaseñge lâ taitu, aku tukânda rârâni nde sisuka karaenda tu imandi kaika. Aku mine nâ, Kirisi imo kulu-kâmba pa i ne ñgu kinda, aku iseñge kinda rârâni tamo taitu. Mine kala miki kalono ñga; ambo kinda rârâni taitu-taitu ma tininda mwasa nâ panzi kalo-tawana tamâta wa kasukanzi wa taveta wurâta ikura Kirisi ipatea pa kinda wa, ande nenda kalo-tawana ma ikeno kaika ndo.

Kinda kalo-tawana tamâta ma taveta vetâña wasaseki

¹⁷ Mine kala naña atu aporo ñgua tonje pamî. Naña akai Maro Nalae kawa ku aporo kaika mine tu miki ma kapaveta kuku kinzi tinikoa nenzi vetâña kilo ndimo. Kinzi nenzi ilo-kalo nde kelekele kaa nâ.

¹⁸ Kinzi ilonzi kalonzi nde pasâsâe ndo lâ, aku ñine itogo kinzi simo lâ kondoma ilo. Kinzi ilonzi kalonzi tia ndo, aku tininzi pwâka tu sikai ilo-kalo ara kâ. Mine kala kinzi simo piti ndo ñana via mao ñinde Maro Kindeni ilo tu ilanzi tamâta rârâni.

¹⁹ Kinzi mainzi ñana vetâña uru siveta ñinde, ande tia ndo. Kinzi sipatambira warakanzi silâ ñana siveta vetâña sakamao nâ, aku ilonzi nde igagatinzi ndo ñana sipalulua warakanzi tininzi potomule nâ.

²⁰⁻²¹ Naña asama tu miki kalono Kirisi parina marumbu lâ. Miki kapono muli papa i lâ, aku kapanâna sondo ndo ñana Yesu ne ñgua mao kâ. Aku naña asama tu kinzi kalo-tawana tamâta

ηandai sipapanami ηana kapaveta kuku tinikoa
nenzi vetāŋa sakamao ηinde ηga.

²² Kinzi sipapanami ηana kapu mulimi pa
ilo-kalo singa ne vetāŋa. Ilo-kalo ηinde nde
uru ilajenzi tamâta, aku iveta ilonzi kâki ηana
siveta vetāŋa sakamao kâ, kala sipayaula. Mine
nde kinzi kalo-tawana tamâta sipapanami ηana
kapile ilo-kalo singa ηinde,

²³ aku kasâu pa Maro Kindeni tu iveta ilomi
kalomi ipâŋga wasaseki ndo.

²⁴ Aku sipapanami ηana kapono muli pa ilo-
kalo wasaseki, ilo-kalo ndainani Maro Kindeni
iveta ipâŋga itogo i tamwata kilala mine. Ambo
tamâta tonje ma ipono muli pa ilo-kalo ara
ηinde, ande tamâta rârâni ma simora pwataki
tu ikai via mao marumbu lâ, ηana tu i ma iveta
vetāŋa rârâni sondo ku ara ndo lâ Maro Kindeni
nao.

²⁵ Mine kala naŋa aporo kaika tu miki ma
kapile nemí mâsi ηana kaporo ηguia laŋenja
kâ, aku miki rârâni ma kaporo ηguia mao nâ
panzi nimi-nambwe kalo-tawana tamâta, ηana
tu kinda rârâni tamo see ηgu taitu.

²⁶ Ambo noko wisi nâna, ande kupakatona
sondo ηga. Tia ma kuveta kiesaka. Ambo noko
wisi nâna lee kari indue mbo, ande ηinde ara tia
ndo.

²⁷ Ambo noko wisi nâna ikura zo luandondo,
ande ηine itogo noko pwai nzâla piti pa Sadana
ηana ma imâ ilanjeno ηana kuveta kiesaka kâ.

²⁸ An̄ga miki panawenja tamwatami, miki ma
kapanâwe kilo ndimo. Ara ηana miki ma kaveta
wurâta mao lâ warakami mbaumi. Ambo miki

ma kaveta mine, ande miki ma kagona mbumbu pinde, ɻineŋga ma kakura ɻana kasukanzi sugorai tamâta.

²⁹ Miki ma kawami kaporø ɻua soki kie-kie ndimo. ɻua ara nâ ma ipâŋga lâ kawami, ikura ɻana isukanzi tamâta ea siloŋo nemi ɻua ɻinde. Ambo miki ma kaporø ɻua ara, ande ɻinde ma ivilanzi tinimi pinde.

³⁰ Ambo miki ma kaporø ɻua soki panzi tamâta, ande ɻinde ma iveta Koroani Sapâŋa ilo malia. Aku ɻinde ma ara tia ndo, ɻana tu Maro Kindeni muŋgani io Koroani Sapâŋa imâ pamitogo i kilala mine, aku i uru itula pwataki tu miki kamo Maro Kindeni ne tamâta sondo. Mine nde miki kasama tu muli ɻga Maro Kindeni ma ikaimi kataulo kamâ kamo ara ndo kuku i.

³¹ Miki ma kapile vetâŋa sakamao kie-kie mine; mâsi ɻana ilomi makisa kâ, anga mâsi ɻana wiſimi nâna kâ, anga mâsi ɻana kapawa ɻua kâ, anga mâsi ɻana kaporø ɻua pavaliginâ kâ. Miki ma kapaveta kuku vetâŋa potomule ndimo.

³² Ara ɻana miki ma kalomi sukâŋa mao nâ panzi nimi-nambwe kalo-tawana tamâta, aku kaveta kemi ara nâ panzi. Ambo noko ninambwe tonje iveta soki pano, ande noko ma kuzavaru vetâŋa soki ɻinde piti lâ. Miki kalomi ɻgere sondo ɻga; miki kalomi tawana Kirisi lâ, aku ɻana nemi kalo-tawana ɻinde kâ Maro Kindeni muŋgani izavaru warakami nemi kiesaka piti mine nâ.

Kinda ma toka lâ sinâla ne nzâla

¹ Mine nde ara ɳana miki ma kapaveta kuku vetâŋa rârâni Maro Kindeni ilo papa ɳinde, ɳana tu i ilo ndo keno pamî, aku mîki kamo i natu wukale.

² Miki ma kapaveta sondo ndo kuku tini-mwasa ne vetâŋa, itogo Kirisi tini mwasa ndo pa kinda kala io tamwata ne via ilâ pa mateŋa ɳana ivila kinda kâ. I io tamwata ne via ilâ pa Maro Kindeni itogo patarawâŋa ne kuwae ara ndo mwasina, aku Maro Kindeni ilo ara ndo ɳana patarawâŋa ɳinde kâ.

³ Miki kamo Maro Kindeni ne tamâta sapâŋa. Mine kala miki ma kapalulua tinimi potomule ndimo, aku ma kapaveta kuku vetâŋa muso kiekie ndimo. Miki ma ilomi yosi pa tinimi pinde nenzi kelekele ndimo. Miki ma kandeka ku kaporo ɳgua ara tini mwata nâ ɳana vetâŋa sakamao kie mine ndimo.

⁴ Aku miki ma kaporo ɳgua sakamao wa ɳgua kapa-kapa wa ɳgua logi-logi sakamao wa, mine ndimo. ɳgua kaŋa mine nde ara tia ndo. Ara ɳana kinda ma kawânda ndanje ɳalae ilâ pa Maro Kindeni, aku ɳgua kaŋa ara mine ma ikai ɳgua sakamao kie-kie ɳinde nia.

⁵ Miki kaloŋo sondo ɳga; tamâta ea sipalulua tininzi potomule wa siveta vetâŋa muso wa ilonzi yosi pa tamâta pinde nenzi kelekele wa, ande kinzi tamâta mine ma sikura tu simo kuku ɳgu ɳinde Maro Kindeni kuku Yesu Kirisi rua uru sikai maro papa, ande tia ndo. Mâsi ɳana ilonda yosi kâ nde irerege kuku mâsi ɳana tawâŋgi tapaneanzi maro laŋenja kâ.

⁶ Miki kapakatona sondo ɳga. Tia ma tamâta pinde silanjeti ku siporo ɳgua mona-mona pam i ɳana vetâja potomule ɳinde kâ. Maro Kindeni ne wisi-nâna ikeno panzi tamâta ea siveta vetâja potomule kie-kie ɳinde, kinzi ɳinde tanjanzi kaika papa i ne ɳgua.

⁷ Mine nde miki ma tinimi piti ndo ɳana lanjena tamwatanzi ɳinde nenzi vetâja kâ.

⁸ Muɳga, ande miki warakami kala kamo kondoma ilo, taitu lâ zo ɳine miki kapaipa kuku Maro Nalae kala kamo sinâla ilo. Mine nde ara ɳana miki ma kamo katogonzi sinâla ne tamâta mine.

⁹ Nana tu sinâla uru ipula kanao ara nâ lâ tamâta ilonzi kalonzi. Mine kala siveta vetâja ara wa vetâja ipakura kuku Maro Kindeni ne ɳgua mao wa vetâja sondo ndo lâ Maro Kindeni nao wa.

¹⁰ Aku ara ɳana miki ma kapanâna ɳana vetâja ndia Maro Nalae ilo papa ɳinde tona.

¹¹ Miki ma tinimi piti ndo ɳana kondoma ne vetâja kaa kaa tamâta pinde uru siveta ɳinde. Vetâja kie mine uru ipula kanao ara lâ tamâta ilonzi kalonzi, ande tia. Ara ɳana miki ma katula vetâja kie mine kilala pwataki panzi tamâta.

¹² Andeta na ja tiniŋgu pwâka tu atula ɳgua ɳana vetâja sakamao uru sipavea ku siveta ɳinde. Na ja maiŋgu ɳana aporo ɳgua ɳana vetâja kie mine.

¹³ Taitu sinâla itula vetâja rârâni kilala pwataki.

¹⁴ Aku lâ zo ɳana sinâla isinala nia kondoma kâ, ande kondoma ɳinde ma ipâŋga itogo sinâla

mine. Mine kala ŋgua toŋge ikeno mine tu, "Noko tamâta ndai, nokoni kala uru pweno mata nã, ande kumandi sânda tâ! Ambo nokô ma kumandi lâ mateŋa nianzi kumo via kilo, ande Kirisi ne sinâla ma ipaneno."

¹⁵ Mine nde miki ma kapakatona sondo ɣana nemi vetâŋa kâ. Miki ma kamo katogonzi tamâta ɣinde nenzi ilo-kalo tia, mine ndimo. Ara ɣana miki ma kamo katogonzi tamâta simo tava nenzi ilo-kalo ara,

¹⁶ ɣana tu zo kala kinda tamo ɣine, ande kiesaka ne zo. Mine nde ara ɣana miki ma kaveta vetâŋa ara nã ikura zo zo. Tia ma zo ɣine ilâ kaa nã.

¹⁷ Mine nde miki ma kapakatona sondo, aku kapaveta kuku vetâŋa kapa-kapa ndimo. Ara ɣana miki ma kapanâna ɣana vetâŋa ndia Maro Nalae ipatea pamî ɣinde.

¹⁸ Miki ma kanu lââ kaika ɣalae ku kadauda ndimo, ɣana tu vetâŋa kie mine ma iyaula miki ndo. Ara ɣana mâsi ɣine ma ikai dadauŋa ne mâsi ɣinde nia; miki ma kao ilomi kalomi ilâ pa Koroani Sapâŋa, ɣana i ma ipipi ndo lâ ilomi kalomi ku ikai poe sondo pamî.

¹⁹ Lâ zo ndia miki kaporo ŋgua kunzi niminambwe kalo-tawana tamâta pinde, ande ara ɣana miki ma kakai ŋgua pinde ikeno lâ wâŋgiŋa paneâŋa kâ tava wâŋgiŋa pinde Koroani Sapâŋa itula lâ ilomi kalomi, aku kaporo ŋgua kaŋa mine panzi. Aku lâ zo ndia miki kawâŋgi wâŋgiŋa paneâŋa kâ pa Maro Nalae, ande miki ma kaveta mine tava ndekâŋa wa paneâŋa wa.

20 Aku ikura zo zo, miki ma kaporo kawami ndanje ilâ pa Tamânda Maro Kindeni lâ nenda Maro Nalae Yesu Kirisi ña, ñana vetâna ndia rârâni ipânga pamî.

Paulo iporo ñgua panzi tamâta sipakâe lâ

21 Miki uru kamege ñana Kirisi kâ. Mine nde ara ñana miki taitu-taitu ma kapatawa warakami tinimi ku kamo kalo-tawana tamâta rârâni kalonzi.

22 Miki taine, miki ma kapatawa warakami tinimi ku kapono muli pa kaiwami tamâne kawanzi ñgua, itogo uru kaveta pa Maro Nalae mine.

23 Nana tu tamâne imo kulu-kâmba papa kaiwa taine, itogo Kirisi imo kulu-kâmba panzi kalo-tawana tamâta ñgu mine. Aku Kirisi tamwata imo kinda kalo-tawana tamâta ñgu nenda Yautâna Tamwata, kinda ñine kala tamo tatogo i kie-mbalau mine.

24 Kinda kalo-tawana tamâta uru tapatawa warakânda tininda ku tamo Kirisi kalo. Aku ara ñana miki taine kala ma kapatawa warakami tinimi mine nâ ku kamo kaiwami tamâne kalonzi ikura zo zo.

25 Anja miki tamâne, miki ma tinimi mwasa ndo panzi kaiwami taine, itogo Kirisi tini mwasa ndo panzi kalo-tawana tamâta ñgu mine. Munja Kirisi ne tini-mwasa ñinde igagati i ñana io tamwata ne via ilâ pa mateña ñana ivilanzi kalo-tawana tamâta.

26 Mao nâ, ipile tamwata ne via ñana ivetanzi ne kalo-tawana tamâta ñgu simo ilonzi mbâra-mbâra. I munja itula Maro Kindeni kawa ñgua

panzi ɳgu ɳjinde, aku ililinzi lâ lââ ɳjana izavaru kiesaka ne muso piti lâ ilonzi kâ.

27 I ne vetâŋa ɳjinde nde duvi mine; i ilo tu ma ikai ɳgu ɳjinde papa i tamwata. Mine kala ivetanzi simo ara ndo, itogo taine taipa tonge i tini wa ilo ndoni nde zuzuli ndo, aku ne soki tonge tia.

28 Aku miki tamâne kala mine nâ, miki ma tinimi mwasa ndo panzi kaiwami taine, itogo uru tinimi mwasa pa warakami karaemi mine. Ambo tamâta tonge tini mwasa ndo papa i kaiwa taine, ande i uru tini mwasa pa tamwata tona.

29 Kinda tasama tu tamâta uru sikai kazâŋa pa warakanzi karaenzi, ande tia ndo. Kinzi uru sisua warakanzi karaenzi ku sikatona sondo ndo, itogo Kirisi kala iveta pa kinda kalo-tawana tamâta mine.

30 ɳjana tu kinda tamo tatogo Kirisi kie-mbalau mwasina.

31 Maro Kindeni kawa ɳgua ikeno lâ pepa tini mine tu, "Mine kala tamâne ma ipilenzi tina-tama ku ipasipa kuku kaiwa taine, aku kinzi rua ma sipâŋga itogo karaenzi taitu nâ mine."

32 ɳgua ɳjalaе tonge ikeno paveâŋa nâ lâ Maro Kindeni ne ɳgua ɳjinde ilo. Naŋa warakâŋgu ilongu patea tu ɳgua ɳjine nde ɳgua siâŋa ɳjana Kirisi tavanzi ne kalo-tawana tamâta ɳgu.

33 Taitu ɳgua ɳjine nde iyoke miki tona. Miki tamâne taitu-taitu ma tinimi mwasa ndo panzi kaiwami taine, itogo tinimi mwasa pa warakami mine. Aku miki taine taitu-taitu ma kamege ɳjananzi kaiwami tamâne.

6

Paulo iporo ḥhua panzi lâlu wa tinanzi tamanzi wa

¹ Miki lâlu, miki ma kalomi ḥgere ḥana Maro ḅalae kâ, aku kapono muli pa tinami-tamami kawanzi ḥhua. Vetâna mine nde vetâna sondo ndo.

² ḥana tu Maro Kindeni kawa ḥhua ikeno lâ pepa tini mine tu,

“ ‘Miki ma kamege ḥananzi tinami-tamami, aku kaveta ikura nenzi ḥhua mine’.

Ḩua tukuṇa ḥinde nde imunga panzi ḥhua tukuṇa pinde rârâni ḥana itula ḥua pâna tonje tona. Ḫua pâna ḥinde nde ikeno mine;

³ “Ambo miki ma kaveta mine, ande miki ma kamo ara, aku ma kamo zo luandondo lâ tâno ḥine kulu.”

⁴ Aṅga miki lâlu ḥinde tamanzi, ande miki ma kavetanzi natumi wisinzi nâna pam, mine ndimo. Miki ma kakatonanzi sondo lâ Maro ḅalae nao, aku katula nzâla ara panzi ku kapananz, ikura Maro ḅalae ipatea pam mine.

Paulo iporo ḥhua panzi tamâta uru siveta wurâta koa tia nâ wa kinzi tamâta ḅalaŋala wa

⁵ Aṅga miki tamâta ea uru kaveta wurâta koa tia nâ panzi tamâta ḅalaŋala, miki ma kapalonjo pa nemi koipu ḥinde nenzi ḥhua, aku kamege ndo ḥananzi. Miki ma kamege mao nâ ḥananzi, aku kakai laŋenja panzi ndimo. Aku miki ma kaveta wurâta ara nâ panzi ikura zo rârâni, itogo uru kaveta pa Kirisi mine.

6 Zo pinde miki nemi tamâta ɳalanjala simo kumi ku silea pa nemi wurâta, aku miki uru kapalojo pa nenzi ɳgua, ɳana tu miki ilomi tu kinzi ma ilonzi ara pami ɳana nemi wurâta kâ. Taitu ara ɳana miki ma kaveta wurâta ara mine nâ lâ zo ndia kinzi simo malawae ɳanami tonâ. Miki kamô Kirisi ne wurâta tamâta; mine nde miki ma kamandi kaika aku ilomi ndeka ɳana kaveta vetâŋa ndia Maro Kindeni ipatea pamî.

7 Miki ma ilomi ara nâ ɳana kaveta wurâta koa tia nâ panzi nemi tamâta ɳalanjala, ɳana tu miki ɳandai kaveta wurâta panzi tamâta nâ; miki kaveta wurâta papa Maro Nalae tamwata tonâ.

8 Miki kalomi ɳgere sondo ɳga; Maro Nalae ma kulu ara ilanzi tamâta rârâni siveta nenzi wurâta ara. I ma iveta kie taituni mine panzi tamâta ea sikai mbaliŋa lâ nenzi wurâta tini, sitavanzi tamâta ea siveta wurâta koa tia nâ.

9 An̄ga miki tamâta ɳalanjala, miki kala ma kaveta kemi ara nâ panzi tamâta rârâni uru sikai wurâta koa tia nâ pamî ɳinde. Miki ma kapile mâsi ɳana kaveta ruruŋa panzi kâ. Kalomi ɳgere sondo ɳga; Maro Nalae imo samba ilo, aku inani ikai maro pa miki wa kinzi wa. I uru iveta vetâŋa kie taituni panzi tamâta rârâni.

*Kinda kalo-tawana tamâta tamo tatogonzi
zugu tamâta mine*

10 Ayo, kala ɳine naŋa ma aporo ɳgua mbuku taitu ɳine, ɳinenga nanen̄gu ɳgua rârâni ma marumbu. Miki kapaipa kuku Maro Nalae lâ, aku i ne walo kaika uru isukami ɳana kamandi

kaika kâ. Miki ma kasanja i ne walo kaika ɻjinde ndindi nâ.

¹¹ Miki ma kasawa paraña ne singâra rârâni Maro Kindeni ilua kinda, ɻjana miki ma kakura tu kamandi kaika lâ zo ndia Sadana itu ikai kazâna pami.

¹² Miki kalomi ɻjgere sondo ɻnga. Kinda ɻjndai tapara kunzi tamâta ɻnga; kinda tapara kunzi koroani saka kie-kie, kinzi ɻjnde simo tava nenzi kaika lâ nia maa ku sikai poe panzi tamâta lâ kondoma ne zo sakamao ɻnine.

¹³ Mine nde miki ma kakai paraña ne singâra Maro Kindeni ilami ɻjnde, aku walele nâ kasawa ɻjnde rârâni lâ tinimi! ɻNineŋga lâ zo ndia vetâna sakamao ma imâ ipâŋga pami, ande miki ma kakura tu kamandi kaika ku kapara kuku nenda kazâna tamâta. Aku lâ zo ɻjana paraña ma marumbu kâ, ande miki ma kamandi kaika yo kamo ɻnai.

¹⁴ Ambo miki katu kamandi kaika, ande miki ma kaveta mine; miki ma kakai ɻngua mao ɻjana Maro Kindeni kâ ikeno kaika lâ ilomi kalomi, itogo zugu tamâta ipa wâlo lâ kambwaje mine. Aku miki ma kapaveta kuku vetâna arara rârâni Maro Kindeni ilo papa ɻjnde, itogo zugu tamâta isawa pasawaña “kapa” ipono kondondoni mine.

¹⁵ Aku miki ma kaluku ɻjana katula pâri ara ɻjana Maro Kindeni ne wisi-pisi kâ, itogo zugu tamâta isawa kie kâmba lâ kie ɻjana imandi kaika lâ paraña ilo.

¹⁶ Aku ikura zo rârâni, miki ma kasanja nemi kalo-tawana kaika ku kalâ paraña ilo, ɻjana tu nemi kalo-tawana ɻjnde nde itogo nemi mara-

muña mwasina. Ambo miki ma kaveta mine, ande miki ma kakura tu kapupu silâwa ndia Sadana io yââ lâ tini ku ipane imâ pamî njinde.

¹⁷ Aku miki ma kalomi ñgere sondo ñana ñine kâ; Maro Kindeni iyautemi piti lâ kondoma ilo marumbu lâ. Ambo miki ma kalomi ñgere ñana ñinde kâ, ande ñinde ma ikeâ ñana nemî ilo-kalo, itogo sambara “kapa” ikeâ ñana zugu tamâta kulu kâmba mine. Aku miki ma kasanya Maro Kindeni kawa ñgua kaika ndindi nâ, ñana tu ñgua ñinde nde itogo Koroani Sapâja ne pila ñalae ñana kazâja kâ.

¹⁸ Lâ zo ndia miki kasawa paraña ne siñgâra ñinde ndoni lâ tinimi, ande miki ma kakai noña pa Maro Kindeni tu ma ivilami. Aku ikura zo zo miki ma kakai noña ikura Koroani Sapâja igagatimi tu kaveta mine. Miki ma kakai wulitia ñana kano pa Maro Kindeni kâ ndimo. Ambo miki ma kalomi ñgere sondo ñana ñinde kâ, aku kakai noña pa Maro Kindeni ikura zo rârâni tu ma ivilanzi ne tamâta, ande ñinde nde ara ndo.

¹⁹ Aku naña ilongu tu miki ma kano pa Maro Kindeni tu ma isuka naña tonâ. Ara ñana miki ma kano papa tu i ma io ñgua ara nâ lâ kawâñgu, lâ zo ndia naña amandi ñana atula i kawa ñgua pwataki. Ambo i ma isuka naña mine, ande naña ma akura tu atula pâri ara ne ñgua paveânya ñinde pwataki, aku ruruña ne mâsi ma ikeno piti ndo ñanana.

²⁰ Yesu Kirisi tamwata isupwa naña alâ ñana akai i ndamwa ku atula pâri ara ñinde kâ. Taitu kala ñine naña amo luma sakamao ilo ñana nanençgu wurâta ndainani nâ. Mine nde naña

ilon̄gu tu miki ma kano pa Maro Kindeni tu ma ipu tini kaika pa ilon̄gu kalon̄gu. Ninen̄ga nāja ma amandi kaika atula pâri ara ̄jinde panzi tamâta, ikura i ne pateâ̄ja mine.

Paulo ino pa Maro Kindeni tu ma iveta kie ara panzi Efesus ̄ngu

²¹ Tikikus ma imâ itapâri pamî ̄jana vetâ̄ja rârâni ipâ̄ngâ pa nāja lâ. I nde kinda ninda-nambwe, aku maka iloma ara nâ papa i. I uru iveta wurâta pa Maro Nalae, itogo maka uru kaveta mine, aku i ne wurâta ̄jinde nde ipâ̄ngâ ara ndo.

²² Mine kala nāja asupwa i imâ pamî, ̄jana miki ma kasama ̄jana maka nema sajonāja wa mōja wa. Nāja ilon̄gu tu i ne ̄ngua ̄jinde ma ipu tini kaika pa ilomi kalomi.

²³ Kinda Tamânda Maro Kindeni kuku Maro Nalae Yesu Kirisi rua ma siveta nima-nambwe kalo-tawana tamâta miki kamo tava wisimi pisi nâ. Aku kinzi rua ma sipu tini kaika pa nemi kalo-tawana, ku ma siveta tinimi mwasa ndo panzi tinimi pinde tonâ.

²⁴ Maro Kindeni ne wisi-wisi imo kunzi tamâta rârâni ̄nine sio ilonzi ndo ilâ pa nenda Maro Nalae Yesu Kirisi ikura zo zo.

**MARO KINDENI KAWA NGUA
The New Testament and Psalms in the Sio Language
of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sio long Niugini**

Copyright © 1995 Wycliffe Bible Translators

Language: Sio

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

b3b81168-89df-5bc3-8b0c-cf72ef93d3de